

УХВАЛА

КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про роз'єднання конституційного провадження у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень Закону України „Про судоустрій і статус суддів“, Господарського процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України, Кримінально-процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України

м. К и ї в
18 січня 2011 року
№ 2-уп/2011

Справа № 1-12/2011

Конституційний Суд України у складі суддів:

Ткачука Павла Миколайовича — головуючого,
Бауліна Юрія Васильовича,
Бринцева Василя Дмитровича,
Вдовіченка Сергія Леонідовича,
Гультая Михайла Мирославовича,
Запорожця Михайла Петровича,
Кампа Володимира Михайловича,
Колоса Михайла Івановича — доповідача,
Лилака Дмитра Дмитровича,
Маркуш Марії Андріївни,
Овчаренка В'ячеслава Андрійовича,
Сергейчука Олега Анатолійовича,
Стецюка Петра Богдановича,
Стрижака Андрія Андрійовича,
Шаптали Наталі Костянтинівни,
Шишкіна Віктора Івановича,

розглянув на пленарному засіданні справу за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ від 7 липня 2010 року № 2453-VI (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., № 41-42, № 43,

№ 44–45, ст. 529), Господарського процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України, Кримінально-процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Колоса М.І. та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України

у с т а н о в и в:

1. Суб'єкт права на конституційне подання – Верховний Суд України – звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням вирішити питання щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень:

– „пункту 4 частини першої статті 32 та пункту 6 частини другої статті 36 Закону України від 7 липня 2010 року № 2453–VI „Про судоустрій і статус суддів“, згідно з якими вищим спеціалізованим судам та їх пленумам надано право давати роз'яснення рекомендаційного характеру з питань застосування спеціалізованими судами законодавства при вирішенні справ відповідної судової юрисдикції;

– частини другої статті 38 Закону України від 7 липня 2010 року № 2453–VI „Про судоустрій і статус суддів“ у частині, в якій Верховний Суд України позбавлений права надавати судам загальної юрисдикції рекомендаційні роз'яснення з питань застосування законодавства і методичну допомогу судам нижчого рівня, а також позбавлений повноважень переглядати з метою забезпечення єдності судової практики справи, вирішені місцевими й апеляційними судами та на підставі неоднакового застосування однієї і тієї самої норми процесуального права судом (судами) касаційної інстанції – повноважень, передбачених скасованими цим Законом положеннями статей 47 та 55 Закону України від 7 лютого 2002 року № 3018–III „Про судоустрій України“;

– глави 32¹ розділу четвертого Кримінально-процесуального кодексу України, розділу XII² Господарського процесуального кодексу України, глави 3 розділу V Цивільного процесуального кодексу України, глави 3 розділу IV Кодексу адміністративного судочинства України (в редакції Закону № 2453–VI) повністю, з урахуванням того, що в них комплексно визначено процесуальний правовий механізм, який: унеможливорює здійснення Верховним Судом України правосуддя; позбавляє його процесуальних повноважень найвищого судового органу в системі судів загальної юрисдикції в Україні щодо права ухвалювати власні рішення по суті справ; передбачає порядок вирішення питань про допуск скарг осіб,

які беруть участь у справах, до провадження у Верховному Суді України відповідними вищими спеціалізованими судами, чиї рішення є предметом оскарження; обмежує фізичних та юридичних осіб у праві звертатися за захистом своїх прав і законних інтересів безпосередньо до Верховного Суду України, у тому числі з питань неоднакового застосування норм процесуального права судами касаційної інстанції;

– підпункту 1 пункту 2 розділу XII „Прикінцеві положення“ Закону України від 7 липня 2010 року № 2453–VI „Про судоустрій і статус суддів“ в частині втрати чинності положеннями статей 43, 44 та 45 Закону України від 15 грудня 1992 року № 2862–XII „Про статус суддів“;

– статей 103, 109, 131, 132, 135, 136, 137, абзацу четвертого пункту 5 розділу XIII „Перехідні положення“ Закону України від 7 липня 2010 року № 2453–VI „Про судоустрій і статус суддів“ в частині, в якій передбачено звуження гарантій щодо матеріального забезпечення та соціального захисту професійних суддів в Україні, передбачених статтями 43, 44 та 45 Закону України від 15 грудня 1992 року № 2862–XII „Про статус суддів“;

– підпункту 1 пункту 14 розділу XIII „Перехідні положення“ Закону України від 7 липня 2010 року № 2453–VI „Про судоустрій і статус суддів“, згідно з яким Кабінет Міністрів України у місячний строк із дня набрання чинності цим Законом має забезпечити розміщення Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ в адміністративних приміщеннях, де на день набрання чинності цим Законом розміщувалися судові палати у цивільних і кримінальних справах Верховного Суду України“.

Автор клопотання вважає, що оспорювані положення не відповідають вимогам статті 6, частин першої, другої статті 8, частини другої статті 19, частини третьої статті 22, частин першої, другої статті 24, частин першої, другої статті 55, статей 75, 85, пункту 7 частини першої статті 92, статті 113, пункту 5 статті 116, частини другої статті 125, частини першої статті 126, частини першої статті 130 Конституції України.

2. Третя колегія суддів Конституційного Суду України Ухвалою від 23 грудня 2010 року відкрила конституційне провадження у цій справі.

3. Розглядаючи питання щодо відповідності Конституції України (конституційності) названих положень законів України, Конституційний Суд України дійшов висновку, що вони стосуються різних питань правового регулювання.

У зв'язку з наведеним для забезпечення повного і всебічного розгляду питань, порушених у конституційному поданні, доцільно на підставі § 23 Регламенту Конституційного Суду України роз'єднати конституційне провадження у цій справі на три окремих конституційних провадження, визначившись щодо:

– системи і компетенції судів загальної юрисдикції (абзаци другий, третій, четвертий пункту 1 резолютивної частини конституційного подання);

– матеріального забезпечення та соціального захисту суддів (абзаци п'ятий, шостий пункту 1 резолютивної частини конституційного подання);

– повноважень Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України у сфері судоустрою (абзац сьомий пункту 1 резолютивної частини конституційного подання).

Враховуючи викладене та керуючись статтями 30, 51, 52 Закону України „Про Конституційний Суд України“, § 23 Регламенту Конституційного Суду України, Конституційний Суд України

у х в а л и в:

роз'єднати конституційне провадження у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ від 7 липня 2010 року № 2453–VI, Господарського процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України, Кримінально-процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України на три окремих конституційних провадження:

1) конституційне провадження у справі № 1-12/2011, у якому розглянути абзаци другий, третій, четвертий пункту 1 резолютивної частини конституційного подання щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень:

– пункту 4 частини першої статті 32, пункту 6 частини другої статті 36 Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ від 7 липня 2010 року № 2453–VI, згідно з якими вищим спеціалізованим судам та їх пленумам надано право давати роз'яснення рекомендаційного характеру з питань застосування спеціалізованими судами законодавства при вирішенні справ відповідної судової юрисдикції;

– частини другої статті 38 Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ від 7 липня 2010 року № 2453–VI щодо позбавлення Верховного Суду України права надавати судам загальної юрисдикції

рекомендаційні роз'яснення з питань застосування законодавства і методичну допомогу судам нижчого рівня, а також позбавлення його повноважень переглядати з метою забезпечення єдності судової практики справи, вирішені місцевими й апеляційними судами та на підставі неоднакового застосування однієї і тієї самої норми процесуального права судом (судами) касаційної інстанції, — повноважень, передбачених скасованими цим законом положеннями статей 47, 55 Закону України „Про судоустрій України“ від 7 лютого 2002 року № 3018-III;

– глави 32¹ розділу четвертого Кримінально-процесуального кодексу України, розділу XII² Господарського процесуального кодексу України, глави 3 розділу V Цивільного процесуального кодексу України, глави 3 розділу IV Кодексу адміністративного судочинства України (в редакції Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ від 7 липня 2010 року № 2453-VI) з урахуванням того, що в них комплексно визначено процесуальний правовий механізм, який: унеможливорює здійснення Верховним Судом України правосуддя; позбавляє його процесуальних повноважень найвищого судового органу в системі судів загальної юрисдикції в Україні щодо права ухвалювати власні рішення по суті справ; передбачає порядок вирішення питань про допуск скарг осіб, які беруть участь у справах, до провадження у Верховному Суді України відповідними вищими спеціалізованими судами, чиї рішення є предметом оскарження; обмежує фізичних та юридичних осіб у праві звертатися за захистом своїх прав і законних інтересів безпосередньо до Верховного Суду України, у тому числі з питань неоднакового застосування норм процесуального права судами касаційної інстанції;

2) конституційне провадження, в якому розглянути абзаци п'ятий, шостий пункту 1 резолютивної частини конституційного подання щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ від 7 липня 2010 року № 2453-VI, а саме:

– підпункту 1 пункту 2 розділу XII „Прикінцеві положення“ в частині втрати чинності положеннями статей 43, 44, 45 Закону України „Про статус суддів“ від 15 грудня 1992 року № 2862-XII;

– статей 103, 109, 131, 132, 135, 136, 137, абзацу четвертого пункту 5 розділу XIII „Перехідні положення“ стосовно звуження гарантій щодо матеріального забезпечення та соціального захисту професійних суддів в Україні, передбачених статтями 43, 44, 45 Закону України „Про статус суддів“ від 15 грудня 1992 року № 2862-XII;

3) конституційне провадження, в якому розглянути абзац сьомий пункту 1 резолютивної частини конституційного

подання щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень:

– підпункту 1 пункту 14 розділу XIII „Перехідні положення“ Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ від 7 липня 2010 року № 2453–VI, згідно з якими Кабінет Міністрів України у місячний строк із дня набрання чинності цим законом має забезпечити розміщення Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ в адміністративних приміщеннях, де на день набрання чинності цим законом розміщувалися судові палати у цивільних і кримінальних справах Верховного Суду України.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ